

Uz sākumlapu>Meklēt juristu>Juridisko profesiju veidi

Juridisko profesiju veidi

Šajā lapā sniegts pārskats par juridiskajām profesijām Ungārijā. Juridiskās profesijas – ievads Prokurori Tiesneši Juristi Notāri Citas juridiskās profesijas

Juridiskās profesijas – ievads

Šajā iedaļā sniegts pārskats par juridiskajām profesijām Ungārijā, proti, prokuroriem, tiesnešiem, advokātiem, juriskonsultiem, notāriem un tiesu izpildītājiem. Ungārijā juridisko profesiju pārstāvji (advokāti, notāri, tiesu izpildītāji) darbojas neatkarīgi, taču pastāv profesionālās pašpārvaldes kameras. Daļba profesionālās pašpārvaldes kamerā ir priekšnoteikums, lai darbotos kādā no juridiskajām profesijām, un kamerām ir tiesības veikt profesionālu kontroli pār to dalībniekiem, kuras mērķis ir nodrošināt, ka konkrētās profesijas pārstāvis sniedz atbilstoša līmeņa pakalpojumus.

Prokurori (*ügyész*)

Organizācija

Ungārijas konstitucionālās normas nosaka, ka **Prokuratūra** (*Ügyészség*) izmanto tai ar likumu piešķirtās tiesības saistībā ar izmeklēšanu, uztur apsūdzību tiesā, kā arī ir atbildīga par soda mēru tiesiskuma pārbaudi.

Prokuratūra palīdz nodrošināt likumu vispārēju ievērošanu, kā arī veic nepieciešamās darbības, lai uzturētu tiesiskumu gadījumos, kad likumi tiek pārkāpti, saskaņā ar likumos noteikto kārtību.

Valsts Prokuratūra (*Ügyészség*) ir centralizēta organizācija, kuru vada ģenerālprokurors (*legfőbb ügyész*), kurš ir tieši pakļauts parlamentam.

Ģenerālprokurors ieceļ prokurorus amatā un atceļ no amata pienākumu pildīšanas.

Prokurorus vispirms amatā ieceļ uz trīs gadiem un pēc tam uz nenoteiktu laiku.

Tiesību akti nosaka Prokuratūru reglamentējošos noteikumus.

Loma un pienākumi

Prokuroru pienākumi, atbildība un tiesiskais statuss ir noteikts likumos. Prokuratūra ir vienota iestāde, un visiem prokuroriem ir vienāds tiesiskais statuss.

Prokuratūra (*ügyészség*):

izmeklē kriminālprocesa likumā noteiktās lietas;

pārbauda, vai izmeklēšana tiek veikta saskaņā ar atbilstošajām tiesību normām;

īsteno citas ar izmeklēšanu saistītas kompetences;

sagatavo un iesniedz apsūdzības un uztur apsūdzību kriminālprocesos, izmanto likumā noteiktās pārsūdzības tiesības;

pārbauda soda izpildes atbilstību attiecīgajām tiesību normām;

piedalās citos civilprocesos, darba strīdos, administratīvos procesos un tirdzniecības strīdu procesos: prokurors piedalās Civilprocesa kodeksā (*polgári perrendtartás*) noteiktajos procesos, ja tiesību turētājs kādu iemeslu dēļ nav spējīgs aizstāvēt savas tiesības;

nodrošina likuma ievērošanu vispārējā tiesiskuma pārbaudes (*általános törvényességi felügyelet*) ietvaros;

nodrošina likuma ievērošanu vispārējā tiesiskuma pārbaudes (*általános törvényességi felügyelet*) ietvaros;

saistībā ar noziegumiem pret nepilngadīgajiem uzsāk atbilstošu bērnu aizsardzības pasākumu ieviešanu;

pilda no starptautiskām saistībām izrietošos pienākumus; it īpaši tiesiskās palīdzības jomā;

veic uzdevumus attiecībā uz *Eurojust* - nodrošina, ka visas sabiedriskās organizācijas, visas valsts pārvaldes iestādes un visi pilsoņi ievēro likuma normas, un veic nepieciešamās darbības, lai uzturētu tiesiskumu gadījumos, kad likumi tiek pārkāpti.

Juridiskās datubāzes

Papildinformāciju var iegūt [Ungārijas Republikas Prokuratūras](#) (*Magyar Köztársaság Ügyészsége*) tīmekļa vietnē.

Tiesneši

Organizācija

Saskaņā ar Konstitūciju tiesneši ir neatkarīgi - tie pieņem lēmumus, pamatojoties uz likumiem un saskaņā ar savu pārliecību, un tos nevar iespaidot un vadīt lēmumu pieņemšanā.

Tiesības **apstiprināt tiesnešus amatā ir Ungārijas prezidentam** (*köztársasági elnök*).

Personai, kura vēlas tikt iecelta par tiesnesi, ir jāatbilst vairākiem kritērijiem. Personai ir jābūt:

Ungārijas pilsonim;

iepriekš nesodītai;

ar tiesībām vēlēties;

ar iegūtu augstāko juridisko izglītību;

nolikušai Ungārijas advokatūras eksāmenu (*szakvizsgával rendelkezik*);

jāsniedz likumā noteiktā informācija par saviem finanšu darījumiem; kā arī

jābūt vismaz viena gada pieredzei tiesas darbinieka (*bírószági titkár*) vai apgabala advokāta palīga (*ügyészségi titkár*) vai konstitucionālās tiesas tiesneša,

militārā tiesneša, prokurora, notāra, advokāta vai juriskonsulta amatā, vai centrālās administratīvās aģentūras (*központi közigazgatási szerv*) amatā, kurā

nepieciešams nokārtot advokatūras eksāmenu.

Zvērinātie

Saskaņā ar konstitucionālajām normām **piesēdētāji/zvērinātie** (*nem hivatásos bíró/ülnök*) ir tiesīgi piedalīties **tiesas sēdēs**.

Kandidātiem jābūt iepriekš nesodītiem, ar tiesībām balsot, Ungārijas pilsoņiem un vecākiem par 30 gadiem. Lai kļūtu par militāro asociēto tiesnesi (*katonai ülnök*), papildus šīm prasībām ir jāatrodas Ungārijas bruņoto spēku dienestā (*Magyar Honvédség*) vai tiesībsargājošo institūciju profesionālajā dienestā.

Zvērinātos ievēl uz **četrus gadu termiņu**.

Ja izskatāmajam noziedzīgam nodarījumam piemērojama ieslodzījuma termiņš pārsniedz astoņus gadus, vietējās tiesas **krimināllietas** izskata **viena profesionālā tiesneša** (*hivatásos bíró*) un **divu asociēto tiesnešu** sastāvā. Apgabaltiesas (*megyei bíróság*), skatot lietas pirmajā instancē, sasauc kolēģiju (*tanács*) lietas izskatīšanai **viena profesionālā tiesneša** un **divu zvērināto** sastāvā.

Likumā noteiktās **civillietas** var izskatīt kolēģija, kas sastāv no **viena profesionālā tiesneša** un **diviem asociētajiem tiesnešiem**.

Tiesu darbinieki, tiesu palīgi

Juridisko augstskolu absolventi, kuri strādā tiesās par tiesu darbiniekiem vai tiesu palīgiem, var iegūt zināšanas un pieredzi, lai **turpinātu karjeru kā tiesneši**.

Tikai likumā noteiktā kārtībā un pie noteiktiem nosacījumiem tie var rīkoties kā tiesneši.

Informāciju par tiesu personālu var atrast, izmantojot šādas saites:

amatpersonas (407 Kb)

tiesu darbinieki (382 Kb)

tiesu palīgi (286 Kb)

strādnieki (280 Kb)

Juristi

Tiesu advokāti/ Advokāti (*ügyvéd/ügyvéd*)

Praktizējot savā profesijā, **advokāti** (*ügyvéd*) aizstāv savu klientu tiesības un palīdz tiem izpildīt savas saistības. Advokāti (*ügyvéd*) var nodrošināt **juridisko pārstāvību** visās lietās un **visās iestādēs**. Advokāti ir neatkarīgi savā profesionālajā darbībā, kas nozīmē, ka tos nevar ietekmēt un tie nevar uzņemties saistības, kas apdraud šo neatkarību.

Apmaksātas darbības, kuras drīkst veikt tikai advokāti:

pārstāvība un aizstāvība kriminālprocesos;

juridiskās konsultācijas;

juridisku dokumentu sagatavošana un rediģēšana;

naudas un vērtslietu uzglabāšana saistībā ar iepriekšminētajām darbībām.

Lai gan šīs darbības neietilpst advokāta ekskluzīvā kompetencē, mūsdienu ekonomiskās dzīves apstākļu dēļ advokāti ir tiesīgi sniegt pakalpojumus, piemēram, **konsultācijas nodokļu jomā, nekustamā īpašuma starpniecības darījumus** un ārpus tiesas **starpniecību** (*peren kívül közvetítés*).

Advokāta pienākumus var pildīt jebkura persona, kas ir uzņēma advokātu kolēģijas (*kamara*) sastāvā un ir nodevusi advokāta zvērestu (*ügyvédi eskü*).

Lai kļūtu par advokātu, personai jābūt:

Eiropas ekonomiskās zonas dalībvalsts pilsonībai (*Európai Gazdasági Térség*);

iepriekš nesodītam;

universitātes diplomam un nokārtotam Ungārijas profesionālajam jurisprudences pārbaudījumam (*jogi szakvizsga*);

apdrošinātai civiltiesiskai atbildībai un atbilstošām biroja telpām.

Eiropas Savienības dalībvalstu advokātiem ir tiesības uz advokāta praksi Ungārijā trijos pamata veidos: kā **pagaidu** (*ad hoc*) **pakalpojumu sniedzējiem, kā regulāru pakalpojumu sniedzējiem** un **kā advokātu kolēģijas biedriem**. Pagaidu (*ad hoc*) pakalpojumu sniedzējiem ir jāreģistrē savi pakalpojumi advokātu kolēģijā (*ügyvédi kamara*) pēc pakalpojumu sniegšanas vietas, savukārt tiem, kas vēlas sniegt regulārus advokāta pakalpojumus, ir jāreģistrējas kompetentajā advokātu kolēģijā.

Eiropas Savienības advokāti (*európai közösségi ügyvéd*), kas tiek iekļauti reģistrā, var lūgt tos apstiprināt advokātu kolēģijā, ja tie atbilst likumā noteiktajām prasībām (piem., ir pagājis likumā noteiktais prakses laiks, tie spēj pierādīt savas zināšanas par Ungārijas tiesību aktiem (kā arī par Eiropas Savienības tiesību aktiem), tiem ir atbilstošas profesionālo pienākumu veikšanai nepieciešamās ungāru valodas zināšanas, utt.).

Eiropas Savienības juristi, kas ir nokārtojuši advokāta eksāmenu, ir tiesīgi izmantot profesionālo advokāta titulu (*ügyvédi cím*), un uz tiem attiecas tie paši noteikumi, kas uz Ungārijas advokātiem.

Advokātiem ir **pienākums saglabāt konfidencialitāti** attiecībā uz visiem faktiem un datiem, kuri ir nonākuši to rīcībā profesionālo pienākumu pildīšanas laikā. Parasti **maksa** par advokātu pakalpojumiem tiek noteikta, advokātam un klientam par to **brīvi vienojoties**. Advokāta darba samaksa tiek regulēta tikai gadījumos, kad advokāts veic procesuālu aizstāvību valsts vārdā (*kirendelt védő*).

Juridiskās datubāzes

Papildinformāciju var iegūt **Ungārijas Advokātu kolēģijas** (*Magyar Ügyvédi Kamara*) tīmekļa vietnē.

Juriskonsulti (*jogtanácsos*)

Juriskonsultu galvenais uzdevums ir organizācijas, kurā tie strādā, darbības atvieglošana. Juriskonsulti **pilda organizācijas, kurā tie strādā, likumīgā pārstāvja pienākumus**, sniedz juridiskas konsultācijas un informāciju; sagatavo pieteikumus, līgumus un citus dokumentus; un piedalās juridiskā darba organizēšanā. Atšķirībā no advokātiem juriskonsulti parasti veic savus pienākumus (kas nav tik plaši kā advokātiem) **kā darbinieki**. **Juriskonsultu atalgojums** pamatojas uz darba tiesisko attiecību regulējumu.

Par juriskonsultu var kļūt jebkura persona, kas ir iekļauta **apgabaltiesas uzturētā reģistrā** (Budapeštā tā ir Budapeštas galvaspilsētas tiesa) (*Fővárosi Bíróság*).

Pieteikuma iesniedzējiem jābūt:

kādas Eiropas ekonomiskās zonas līgumvalsts pilsonībai (*az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodás*);

iepriekš nesodītai;

ar iegūtu augstāko izglītību;

nokārtotam Ungārijas profesionālajam jurisprudences pārbaudījumam; kā arī

reģistrētam reģistrā.

Noteiktos gadījumos **tieslietu ministrs** (*az igazságügyért felelős miniszter*) **var atļaut izņēmumus pilsonības nosacījumam**.

Notāri (*közjegyző*)

Rīkojoties likumā noteikto pilnvaru ietvaros, **notāri** (*közjegyző*) kā valsts tiesu sistēmai piederīgas personas pilda tiesību nodrošināšanas funkcijas.

Notāru darbības mērķis ir novērst tiesisku strīdu rašanos; lai strādātu šajā jomā, tiem jābūt apstiprinātiem par **Notāru asociācijas** (*Közjegyzői Kamara*) biedriem. Pamatojoties uz likumu, notārus **ieceļ tieslietu ministrs** un norīko tos uz **nenoteiktu laiku** darbā kādā **noteiktā vietā**.

Notāriem obligāti jāapdrošina sava civiltiesiskā atbildība, un šai apdrošināšanai jābūt spēkā visu profesionālo darbību veikšanas laiku.

Notāru **ekskluzīvajās darbības jomās** ietilpst juridisko darījumu, juridisko paziņojumu un aktu fiksēšana publiskos dokumentos (*közokirat*). Viens no tradicionālajiem notāru uzdevumiem ir testamentu apstiprināšana un citu bezstrīdus procesu izpilde. Vēl viens būtisks notāru uzdevums ir kļūtas tiesību reģistra uzturēšana, kā arī darbības ar iemaksām, kas paredz naudas, vērtslietu un vērtspapīru saņemšanu, pamatojoties uz iesauktā pušu izsniegtu pilnvarojumu, ar nolūku nogādāt šīs vērtības personām, kas ir tiesīgas tās saņemt.

Notāriem ir tiesības saņemt **samaksu likumā noteiktajā apmērā** par darbībām, kurām nepieciešams vidēji ilgs laika periods juridiska lēmuma pieņemšanai sava amata ietvaros. Atsevišķos gadījumos (piemēram, sarežģītu lietu risināšanai nepieciešamas augstākas amatprasmes) samaksas apmēri var atšķirties no parastā apmēra. Gadījumos, kad notāra darbībai var noteikt vērtību, notāra samaksa tiek aprēķināta, pamatojoties uz šo vērtību. Gadījumos, kad notāra darbībai nav iespējams noteikt vērtību, notāra samaksa tiek aprēķināta, pamatojoties uz profesionālo darbību veikšanai veltīto laiku. Samaksa par dokumentu kopiju notāriem apliecinājumu ir fiksēta.

Sakarā ar to, ka tiesnešiem, prokuroriem, tiesu darbiniekiem, tiesu izpildītājiem un notāriem ir jābūt **Ungārijas pilsonībai**, ārvalstu pilsoņi šos amatus Ungārijā nav tiesīgi ieņemt.

Juridiskās datubāzes

Papildinformāciju var iegūt [Ungārijas Nacionālās notāru palātas](#) (*Magyar Országos Közjegyzői Kamara*) tīmekļa vietnē.

Citas juridiskās profesijas

Tiesu izpildītāji

Tiesu izpildītāji nodarbojas ar tiesas spriedumu izpildi (neatkarīgie tiesu izpildītāji (*önálló bírósági végrehajtó*) un apgabaltiesu tiesu izpildītāji (*megyei bírósági végrehajtó*)).

Parasti **tiesas nolēmumus par civilietās izskatītām prasībām** (*bírósági határozat*) izpilda neatkarīgie tiesu izpildītāji. **Tieslietu ministrs nozīmē neatkarīgos tiesu izpildītājus pie noteiktas vietējās tiesas** (*helyi bíróság*) un nosaka tiem konkrētu piekrišanas apgabalu.

Neatkarīgie tiesu izpildītāji **nestrādā algotā valsts darbā – to ienākumus veido klientu maksātas atlīdzības** par darba izpildi.

To pienākumos ietilpst šādas darbības:

tiesas izdotu izpildu apliecinājumu (*végrehajtási lap*) izpilde;

tiesas izdotu izpildrakstu (*végrehajtási záradék*) izpilde;

tiesas rīkojumu vai piespiedu ierobežojumu, vai pārceļšanas rīkojumu (*végrehajtást elrendelő, letiltó, átutalási végzés*), vai tiešu tiesas spriedumu (*közvetlen bírósági felhívás*) izpilde.

Apgabaltiesu tiesu izpildītāji darbojas apgabaltiesās un Budapeštas Galvaspilsētas apgabaltiesā (*Fővárosi Törvényszék*). Apgabaltiesas tiesu izpildītāju amatā uz neierobežotu laiku ieceļ apgabaltiesas priekšsēdētājs, un tiesu izpildītājs darbojas pie konkrētās apgabaltiesas. Konkurso uz apgabaltiesas tiesu izpildītāja amata vakanci izsludina apgabaltiesas priekšsēdētājs. Apgabaltiesas tiesu izpildītājs ir apgabaltiesas noalgota tiesu amatpersona, kas saņem atlīdzību par šīm darba attiecībām.

Apgabaltiesas tiesu izpildītāji izpilda 'tiesas prasības' (ja tiesīgā persona ir valsts); tiesas prasības ir atmaksāt civilās vai kriminālās tiesvedības izmaksas, ko priekšapmaksājusi valsts. Apgabaltiesas tiesu izpildītāja pienākumos ietilpst arī kriminālās tiesvedības izmaksu atgūšana, mantas konfiskācija un citi mantiska rakstura sodi. Bērna pabalsts, kas piešķirts ar tiesas nolēmumu, arī ir uzskatāms par valsts prasību un tā izpildi uzrauga apgabaltiesas tiesu izpildītājs. Turklāt apgabaltiesu tiesu izpildītāji izpilda prasības, ja tiesīgā persona ir tiesa, Nacionālā tiesu padome, Nacionālais tiesu birojs, Tieslietu ministrija, tiesu ekspertu institūts vai valsts.

Tiesu izpildītāju kompetence sakrīt ar tiesas kompetenci.

Juridiskās datubāzes

Papildinformāciju var iegūt [Ungārijas Tiesu izpildītāju palātas](#) (*Magyar Bírósági Végrehajtói Kamara*) tīmekļa vietnē.

Organizācijas, kas sniedz bezmaksas juridiskos pakalpojumus

Universitāšu un dažu Ungārijas un starptautisko nevalstisko organizāciju paspārnē darbojas **tiesību klīnikas (skolas)**.

Saistītās saites

[Ungārijas Nacionālās notāru palātas tīmekļa vietne](#) (*A Magyar Országos Közjegyzői Kamara honlapja*)

[Ungārijas Tiesu izpildītāju palātas tīmekļa vietne](#) (*A Magyar Bírósági Végrehajtói Kamara honlapja*)

[Ungārijas Republikas Prokuratūras tīmekļa vietne](#) (*A Magyar Köztársaság Ügyészségének honlapja*)

[Ungārijas Advokātu kolēģijas tīmekļa vietne](#) (*A Magyar Ügyvédi Kamara honlapja*)

Lapa atjaunināta: 15/02/2017

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.